

Áprilist írunk így már rég „felébredtek téli álmukból” a kullancsok, akik vétlen két- és négy lábú áldozataikra lesnek az erdőkben, réteken, és már a városi kertekben-, parkokban-, illetve az óvodák, iskolák udvarán egyaránt. Magyarországon negyvenkét kullancsfaj őshonos, s közülük egy tucat kullancsfaj támadja az embereket és a társállatokat. A kullancsok életük során két vagy három gazdaegyedből táplálkoznak, ennek alapján „kétgazdás” vagy „háromgazdás” fajokról beszélünk. Ez jelentősen befolyásolja az általuk terjesztett egysejtű-, baktérium- vagy vírusfertőzések járványtanát. A Kárpát-medencében leggyakoribb a közönséges kullancs (*Ixodes ricinus*), amely a vérszívás során Lyme-kórt, vírusos agyhártyagyulladás és más fertőzéseket is terjeszthet az emberre és a társállatokra egyaránt. A vírusos agyhártya- és agyvelőgyulladás megelőzhető védőoltással, aminek a beadási sorozatát érdemes az előző év téli időszakban elkezdni, hogy a védelem tavaszra kialakuljon. A Lyme-kór ugyan gyógyítható, de a betegség nagyon alatos tud lenni, mivel nem minden esetben jelentkezik a jellegzetes kokárda alakú bőrpír, és a betegség tünetei sokszor a csípés után csak évek múlva jelentkeznek. Ilyenkor már csak a kialakult szövődeményeket (pl.: mozgásszervi, idegrendszeri, szív- és érrendszeri) lehet kezelni. Ráadásul, mivel a Lyme-kór ellen nem szerez a csípött áldozat immunitást akár egy szezonon belül extrém peches esetben kétszer is elkaphatja.

Tehát a Lyme-kór esetében sajnos nem tudjuk megelőzni magát a betegséget védőoltással, így még inkább fontos lenne az elővigyázatosság, ha túrázni indulunk a természetbe. Az évszaknak megfelelő lehetőleg zárt hosszú ruházatot viseljünk, a zoknit tűrjük be a nadrág szárába, viseljünk sapkát vagy kalapot a nyári túrázások alkalmával is. A vadak által gyakorta járt magas fű és a csapadékos kerülete célszerű.

A természetben történő kirándulás során és azt követően is, minden esetben 1-1,5 óránként tartsunk kullancs vizitet.

Szó szerint tetőtől talpig, még a legintimebb testrészekben is!

Ha kullancsot találunk magunkban-, a gyermekben, azonnal távolítsuk el szakszerűen a patikákban is kapható orvostechnikai eszközzel. Ilyen magyar találmány a kullancs-eltávolító kanál, amely fertőződésmentesen a kullancs gyötrése nélkül élve távolítja el az élősdit. Ez azért fontos mert a kullancs az eltávolítás folyamán, ha szorongatják (pl.: csipesszel, vagy körömmel) és elpusztul a haláltusája közben a bőrbe fúródó szájszervéből fertőző nyálat ürít az áldozatába és sokszor a szakszerűtlen eltávolítás során következik be a fertőzés!

A szakszerűen élve eltávolított kullancsot érdemes megőrizni, és szintén a gyógyszertárakban is kapható kullancs teszttel megvizsgálni, hogy a kullancs hordozta-e a Lyme bacilus valamelyikét. Ha a teszt pozitív még akkor sem kell megijedni mert a szakszerű, időben történő eltávolításnak köszönhetően csökken az esélye a fertőződésnek (a bőrben történő rögzülés és eltávolítás között eltelt idő exponenciálisan növeli a fertőzés veszélyét). Pozitív teszt esetén fontos feljegyezni a csípés helyét és idejét, Lyme kórra jellemző tünetek megjelenése esetén pedig tájékoztatni kell a kullancscsípés tényéről a gyermekorvost, háziorvost.

A szúnyog- és kullancsriasztó spray-ket (gyermekeknek kapható roll-on kiszerelés) ne (csak) a bőrre, hanem a felsőruházatra is fújjuk rá, vigyük fel (amennyiben az összetevői nem károsítják a ruházatot pl.: DEET tartalmú készítmények nem használhatók ruházatra), leginkább a lábszárakra, karunkra, a derékra, nyakra koncentráva. Fontos tudnunk, hogy ezeknek a hatása néhány órán belül elmúlik, így érdemes a fújást még a kirándulás alatt szükség szerint akár többször is megismételni. Lehetőség szerint használjuk új innovatív készítményeket pl.: PIKARIDIN (SALTIDIN) hatóanyagú készítményt, amely nem szívódik fel a bőrben és ruhára is használható. Rendkívül fontos, hogy ha kullancsot találunk magunkban, a gyermekekben, akkor ne késlekedjünk az eltávolítással, ne szaladjunk rögtön orvoshoz. Mindig legyen hátizsákunkban, elsősegély készletünkben kullancs-eltávolító kanál! Felesleges órákat spórolhatunk ezzel meg magunknak, és a gyermeknek is, nem beszélve arról, hogy csökkenthetjük a fertőzés esélyét.

Amennyiben betartjuk az öltözködési szabályokat, és megfelelő repellens készítményt használunk akkor vidám órákat tölthetünk biztonságban a természetben, mert a természet a legjobb rekreációs hely minden korosztály számára.

A sajtótájékoztató első blokkjában bemutatam a kullancsok életét, járványtanát.

Rávilágítok arra, hogy a migráció járványtana újdonsággal szolgált, az arany sakál tömeges felbukkanásával egy új „migráns” kullancsfaj jelent meg Magyarországon.

Hangsúlyosan kiemelem, hogy a kullancsok, mint aktív vektorok mellett mechanikus rovar vektortok is terjeszti a Lyme-kórt. A kullancsok a csípésükön túl még fél tucatnyi egyéb mód is át tudják adni a kórokozókat a két- és négy lábú áldozataiknak.

A sajtótájékoztató második blokkjában Jäger Valéria tárta a sajtó nyilvánossága elé 1996-tól 2019-ig terjedő kullancskalandját, mely történetből kiderült, hogy Ő már másodszor Lyme-kóros.

A sajtótájékoztató harmadik blokkjában bemutatam a kullancscsípés fázisait és azt, hogy az emberek többsége úgy fertőződik, hogy körömmel, vagy csipesszel a kullancs nyakát-nyálmirigyeit összeszorítja és így kitépve a saját bőrükbe, szervezetükbe préselik a kullancs fertőző nyálát. A kullancscsípések döntő többsége felnőttek esetében a lábon-térdhajlatban, míg gyermekeknél a hajjas fejbőrön történik, s a „gyermek nyári fülcimpitiszt okozza”, mely kórkép napégésnek tűnik még sok gyerekorvosnak is. Egy praxisomból hozott eset kapcsán bemutatam, hogy a strandon milyen intim kullancscsípés áldozata lehet az elővigyázatlan napozó!

A sajtótájékoztató negyedik blokkjában Czikoráné Szabó Éva a LABMECSA elnöke elmeséli, hogy a Lyme-kór, hogy tette őt látás- és mozgássérültté, kerekesszékesé.

A sajtótájékoztató ötödik blokkjában bemutatam a szakszerű és fertőzés veszély mentes kullancseltávolítás eszközét (a kullancs-eltávolító kanalat) és használatát.

A sajtótájékoztató hatodik blokkjában Réder Kristóf, a Magyar Cserkészszövetség kommunikációs vezetője elmondja, hogy a Cserkészszövetség mit tesz a gyermekek

biztonságáért, hogy a legegészségesebb rekreációs helyen, a természetben biztonságban lehessen a gyermekcsapat.

A sajtótájékoztató hetedik blokkjában bemutatom, hogy a kullancs-eltávolító kanállal eltávolított kullancsot, hogyan kell a Kullancs Teszttel letesztelni, hogy Lyme-kór fertőzött volt-e a kullancs.

Hangsúlyozom, hogy a kullancsot mindig vattára kell fogni, hogy fertőzött-e Lyme-kórral?

A sajtótájékoztató nyolcadik blokkjában a Kullancsszövetség múltbéli kommunikációját mutatom be... Kullancsveszély tábla a fertőzött területek határán... Kullancs-kalauz című kiadvány sikerét.

Ezt követően a jövő kommunikációjára váltok át, azaz beszélni fogok a megújuló, ezért jelenleg még nem elérhető honlapunk a www.kullancsszovetseg.hu és az aktualizált Kullancs-kalauz kiadvány digitális formában történő frissítéséről.

A kiadványt elsőként a Magyar Cserkészszövetség kapja meg, hogy a magyar cserkészek a lehető legfelkészültebbek legyenek kullancs prevencióból is!

Ezt követően bemutatom a fejlesztés alatt álló okostelefon-Kullancs-kalauz applikációt, melynek használói a jövőben megtudhatják GPS koordináta alapján, hogy a túrázásra kinézett terület mennyire és milyen kullancsfajokkal fertőzött és a kiránduláshoz szükséges prevenció eszközöket a GPS ponthoz legközelebb hol szerezhetik be. Utolsó diámon bemutatom azt a szövetség által is használt és a kiránduláshoz nélkülözhetetlen Pikaridin hatóanyagú kullancs-szúnyog riasztó készítmény családot, melyet adatgyűjtéseink során eredményesen teszteltünk.

Záró gondolatként mindenkinek kullancscsípés mentes nyarat kívánok!

Dr. Kapiller Zoltán István – állatorvos, zoológus a Magyar Kullancsszövetség elnöke